

**ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ
“ΡΥΘΜΙΣΗ ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΩΝ Η΄ΚΑΤΑΣΧΕΜΕΝΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΤΡΗΤΩΝ”**

Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου επιχειρείται να ρυθμιστεί η διαχείριση από το Ελληνικό Δημόσιο, τα κρατικά νομικά πρόσωπα και αρχές και τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης εν γένει των δεσμευμένων ή κατασχεμένων χρηματικών απαιτήσεων και μετρητών ή υπολοίπων τραπεζικών λογαριασμών ή των μετρητών που περιέχονται σε θυρίδες, στη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας. Ακόμα, για πρώτη φορά θεσπίζεται μία μορφή ποινικής συνδιαλλαγής για τον ύποπτο ή τον κατηγορούμενο που διευκολύνει το Ελληνικό Δημόσιο, τα κρατικά νομικά πρόσωπα και αρχές και τους φορείς Γενικής Κυβέρνησης να ικανοποιηθούν πλήρως για την αξίωση ή τη ζημία τους. Οι ρυθμίσεις είναι σύμφωνες με τις βασικές συνταγματικές αρχές και υποστηρίζουν το τεκμήριο αθωότητας, ενώ ταυτόχρονα δίδεται η δυνατότητα στο Ελληνικό Δημόσιο, τα κρατικά νομικά πρόσωπα και αρχές και τους φορείς Γενικής Κυβέρνησης να έχουν τη συνολική εικόνα αλλά και να αξιοποιούν με τον πλέον πρόσφορο τρόπο τα χρήματα αυτά σε χρόνους συντομότερους από τους σήμερα συνήθεις στην ποινική διαδικασία.

Άρθρο 1

Με την παράγραφο 1 ορίζεται ο κύκλος των αδικημάτων για τα οποία θα εφαρμοσθούν οι συγκεκριμένες ρυθμίσεις καθώς και τα θιγόμενα από αυτά πρόσωπα. Ειδικότερα αφορά στα εγκλήματα που προβλέπονται από τις διατάξεις: α) του ν. 2523/1997, β) του ν. 2960/2001, γ) του ν. 2803/2000, δ) του ν. 3691/2008, ε) του ν. 3213/2003, στ) του ν. 4022/2011, ζ) του Ποινικού Κώδικα που στρέφονται κατά της ιδιοκτησίας και των περιουσιακών δικαιωμάτων τα οποίαπραγματώθηκαν χωρίς βία ή απειλή και τελέστηκαν σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των ΟΤΑ και των κρατικών Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. του άρθρου 9 του ν. 1232/1982 ή του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α΄ του ν. 3429/2005, ή οποιουδήποτε άλλου φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, ή οποιασδήποτε ανεξάρτητης διοικητικής αρχής ή άλλης

κρατικής αρχής, καθώς και η) από τις διατάξεις των άρθρων 256 και 258 του ΠΚ (απιστία και υπεξαίρεση σχετικά με την υπηρεσία) ανεξαρτήτως της συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής του ν.1608/1950 (Α' 301), και για τα οποία διατάσσεται από τις αρμόδιες αρχές ή τα αρμόδια δικαστικά όργανα η κατάσχεση ή η δέσμευση ή η απαγόρευση της κίνησης τραπεζικών λογαριασμών ή άνοιγμα θυρίδων. Στις περιπτώσεις αυτές η απαγόρευση ισχύει, κατά το υπάρχον νομικό πλαίσιο, από τη χρονική στιγμή της επίδοσης στο πιστωτικό ίδρυμα ή στο χρηματοοικονομικό οργανισμό της διάταξης του αρμοδίου οργάνου της αρχής, του ανακριτή ή του βουλεύματος. Από τότε απαγορεύεται και το άνοιγμα της θυρίδας και είναι άκυρη έναντι του Δημοσίου και των αναφερομένων σε αυτή νομικών προσώπων εκταμίευση χρημάτων από το λογαριασμό. Με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται ότι η αρχή ή το δικαιοδοτικό όργανο που εξέδωσε την οικεία απόφαση, διάταξη ή βούλευμα, διατάσσει την παρακατάθεση των μετρητών ή του υπολοίπου των τραπεζικών λογαριασμών ή των μετρητών που περιέχονται σε θυρίδες σε δεσμευμένο άτοκο λογαριασμό στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ως δεσμευμένων χρηματικών απαιτήσεων κατά του υπόπτου ή του κατηγορούμενου, για λόγους ενιαίας και κεντρικής παρακολούθησης των σχετικών περιπτώσεων, αντί της διάσπαρτης τήρησης που υπάρχει σήμερα ανά κατηγορούμενο ή ύποπτο ή τραπεζικό λογαριασμό ή πιστωτικό ίδρυμα. . Με την παράγραφο 2 προβλέπεται ότι η αρχή ή το δικαιοδοτικό όργανο, που εξέδωσε την οικεία απόφαση, διάταξη ή βούλευμα διατάσσει την απόδοση στο Ελληνικό Δημόσιο των δεσμευμένων χρημάτων κατά το χρόνο κατά τον οποίο η απαίτηση του καθίσταται εισπρακτέα είτε συνεπεία παρέλευσης της προθεσμίας αμφισβήτησης της σχετικής πράξης προσδιορισμού της προσδιορισμού της αξίωσης ή της ζημίας, εφ' όσον έχει εκδοθεί τέτοια πράξη, είτε συνεπεία έκδοσης οριστικής δικαστικής απόφασης, στην περίπτωση έγερσης αμφισβήτησης κατά της πράξης αυτής (πχ καταλογιστικής πράξης οργάνων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, των Οικονομικών Επιθεωρητών, των φορολογικών ή τελωνειακών οργάνων κλπ). Με αυτόν τον τρόπο αίρεται η υφιστάμενη στρέβλωση και η απόδοση στο Δημόσιο θα πάψει να καθυστερεί επί πολλά έτη (ακόμη και άνω της δεκαετίας) εν αναμονή της έκδοσης ποινικής απόφασης, η δε απόδοση θα γίνεται σε προγενέστερο χρόνο κατά τον οποίο προκύπτει κατά τα ανωτέρω η εισπρακτέα απαίτηση από την ίδια αιτία (πχ υπεξαίρεση).

Με την παράγραφο 3 προβλέπεται όμοια διαχείριση με την προηγούμενη παράγραφο και για τα λοιπά πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1,

με την διαφορά ότι για μεν τα νομικά πρόσωπα και τους φορείς που διέπονται από το δημόσιο δίκαιο για την απόδοση απαιτείται, αντί για οριστική, τελεσίδικη δικαστική απόφαση διοικητικού δικαστηρίου, ενώ για την περίπτωση των νομικών προσώπων ή φορέων που διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο, απαιτείται εκτελεστός τίτλος με ισχύ δεδικασμένου κατά τις διατάξεις του Κ.Πολ.Δ.

Με την παράγραφο 4 θεσπίζεται η αναλογική ικανοποίηση των απαιτήσεων των προσώπων της παραγράφου 1 εφόσον σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 αυτές προβάλλονται ταυτόχρονα.

Με την παράγραφο 5 διευκρινίζεται ότι στις περιπτώσεις της απόδοσης που περιγράφονται στις παραγράφους 2 και 3 δεν επηρεάζεται η ποινική μεταχείριση του υπόπτου ή του κατηγορούμενου.

Με τις παραγράφους 6 και 7 προβλέπεται ρητά η προστασία των δικαιωμάτων τρίτων επί των δεσμευθέντων εφόσον αυτά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις (αστικού, εμπορικού ή ειδικές), είναι επικρατέστερα της δέσμευσης ή κατάσχεσης καθώς και η έκδοση των σχετικών πιστοποιητικών από τους αρμόδιους φορείς .

Με την παράγραφο 8 ρυθμίζεται η εξαιρετική περίπτωση κατά την οποία ποσά τα οποία αποδόθηκαν στο Ελληνικό Δημόσιο ή τα νομικά πρόσωπα και τους φορείς της παραγράφου 1 έναντι εισπρακτέας απαιτήσεως τους παρακατατίθενται εκ νέου στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, λόγω του ότι η απαίτηση αυτή έπαψε να είναι εισπρακτέα (πχ αποδοχή ένδικου μέσου ενώπιον διοικητικού δικαστηρίου).

Άρθρο 2

Με την παράγραφο 1 παρέχεται η δυνατότητα στον ύποπτο ή κατηγορούμενο και σε οποιονδήποτε τρίτο, που ενεργεί με εντολή και για λογαριασμό του, να καταβάλουν το συνολικό ποσό της ζημίας ή αξίωσης , όπως αυτή καθορίζεται στο κατηγορητήριο , στο κλητήριο θέσπισμα ή στο βούλευμα . Η καταβολή γίνεται με ανέκκλητη έγγραφη δήλωση τους και προς πλήρη ικανοποίηση του Δημοσίου και των προσώπων ή φορέων που αναφέρονται στο άρθρο 1, έχει ως απώτερο χρόνο την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας στον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας και γίνεται με χρήματα τα οποία δεν είναι δεσμευμένα ή κατασχεμένα με οποιονδήποτε τρόπο, ή από οποιαδήποτε αιτία. Η κατάθεση των χρημάτων γίνεται σε δεσμευμένο λογαριασμό στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, ως δεσμευμένων χρηματικών απαιτήσεων κατά του υπόπτου ή του κατηγορουμένου. Η απόδοση των εν λόγω χρημάτων στο

Ελληνικό Δημόσιο και τα νομικά πρόσωπα ή τους φορείς του άρθρου 1 θα γίνει εν συνεχεία κατά τα αναφερόμενα στο ίδιο άρθρο (κτήση εισπρακτέας απαίτησης) ή κατά το χρόνο έκδοσης τελεσίδικης καταδικαστικής ποινικής απόφασης κατά τις κείμενες διατάξεις.

Με την παράγραφο 2 προβλέπεται η δυνατότητα ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος ή τρίτος σε βάρος του οποίου έχει επιβληθεί δέσμευση, κατάσχεση ή απαγόρευση κίνησης τραπεζικών λογαριασμών ή ανοίγματος θυρίδων, ο ίδιος και σε περίπτωση κοινών λογαριασμών και ο συνδικαιούχος αυτών να μπορούν να συναινέσουν, με ανέκκλητη έγγραφη δήλωσή τους, στην απόδοση στο Ελληνικό Δημόσιο και τα νομικά πρόσωπα ή τους φορείς του άρθρου 1, των δεσμευμένων ή κατασχεμένων ή των μετρητών που αφορούν σε απαγόρευση κίνησης τραπεζικών λογαριασμών ή θυρίδων. Η πρόβλεψη αυτή ορίζεται ότι έχει νόημα και αναπτύσσει έννομες συνέπειες μόνο εφ' όσον κατά το χρόνο της υποβολής της ανωτέρω δήλωσής δεν υφίσταται ήδη εισπρακτέα απαίτησή ή εκτελεστός τίτλος του Ελληνικού Δημοσίου και των νομικών προσώπων ή φορέων του άρθρου 1, αντίστοιχα, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου αυτού. Εφ' όσον, αντίθετα, υπάρχει ήδη εισπρακτέα απαίτηση ή εκτελεστός τίτλος, η απόδοση δεν επέρχεται ως συνέπεια της συναίνεσης του υπόπτου ή του κατηγορουμένου αλλά της προϋπάρχουσας αυτής απαίτησης και επομένως τυχόν παροχή συναίνεσης είναι αδιάφορη νομικά. Στην περίπτωση κατά την οποία η απόδοση είναι απόρροια της συναίνεσης του υπόπτου ή του κατηγορουμένου, το Ελληνικό Δημόσιο και τα νομικά πρόσωπα ή οι φορείς του άρθρου 1, μετά τη δήλωση, δέχονται την απόδοση των δεσμευμένων χρημάτων σε πλήρη ικανοποίηση της ζημίας ή της αξίωσης τους. και το αρμόδιο όργανο αίρει την κατάσχεση, τη δέσμευση ή την απαγόρευση που έχει τεθεί και διατάσσει την απόδοση τους και του τυχόν υπερβάλλοντος ποσού στο δικαιούχο αυτού.

Με την παράγραφο 3 ορίζεται πρώτον, η έννοια της ολοσχερούς απόδοσης του ποσού το οποίο ο ύποπτος, ο κατηγορούμενος ή τρίτος προσφέρει κατά την πρώτη και δεύτερη παράγραφο του παρόντος άρθρου και δεύτερον, ο περιορισμός ότι το συγκεκριμένο χρηματικό ποσό πρέπει να είναι ελεύθερο από επικρατέστερα κατά τις κείμενες διατάξεις δικαιώματα τρίτων επί των μετρητών ή των τραπεζικών λογαριασμών, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του αστικού ή εμπορικού δικαίου ή άλλες ειδικές διατάξεις.

Με την παράγραφο 4 ρυθμίζεται η ποινική μεταχείριση του υπόπτου ή του κατηγορουμένου που ενεργεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στις ανωτέρω παραγράφους, ήτοι στην περίπτωση κατά την οποία αυτός αποδίδει χρήματα τα οποία δεν έχουν υποπέσει στην αντίληψη της αρμόδιας αρχής και δεν έχουν υποβληθεί σε δέσμευση, κατάσχεση κλπ είτε χρήματα για τα οποία δεν υφίσταται, ήδη, κατά το χρόνο υποβολής της ανέκκλητης δήλωσης, εισπρακτέα απαίτησή ή εκτελεστός τίτλος του Δημοσίου ή νομικού προσώπου ή φορέα της παραγράφου 1 αντίστοιχα. (Έχει ήδη αναφερθεί ότι εφ' όσον υπάρχει ήδη εισπρακτέα απαίτηση ή εκτελεστός τίτλος, η όποια παροχή συναίνεσης είναι αδιάφορη νομικά και επομένως δεν επηρεάζει την ποινική μεταχείριση του υπόπτου ή του κατηγορουμένου). Η ποινική αυτή μεταχείριση, στις προηγούμενες περιπτώσεις, παραλλάσσει ανάλογα με το στάδιο της ποινικής διαδικασίας κατά το οποίο λαμβάνει χώρα η ικανοποίηση του παθόντος. Έτσι αυτή γίνεται αρκούτως επιεικής αν η ικανοποίηση λάβει χώρα μέχρι την απολογία του κατηγορουμένου στον ανακριτή, αυστηρότερη δε αν αυτή λάβει χώρα μετά την απολογία του κατηγορουμένου στον ανακριτή μέχρι την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας της πρωτοβάθμιας δίκης, για να μην αποτελέσει η ευχέρεια που του δίνεται αντικείμενο καιροσκοτισμού. Με την παράγραφο 6 διατηρείται ο κακουργηματικός χαρακτήρας των πράξεων που ο κατηγορούμενος έχει τελέσει, ακόμα και αν έχει υπαχθεί στις ευνοϊκές ρυθμίσεις και η πράξη του τιμωρείται πλέον ως πλημμέλημα. Με την παράγραφο 6 επεκτείνεται η επιτυχής στη σύλληψή της διάταξη των άρθρων 384 και 406 Α του Ποινικού Κώδικα και στα πλημμελήματα των αναφερόμενων στο άρθρο 1 ποινικών διατάξεων. Με την παράγραφο 7 προβλέπεται ότι σε περίπτωση συμμετοχής περισσότερων στο έγκλημα, επιφυλάσσεται και στους υπόλοιπους που συμφωνούν η ίδια επιεικής μεταχείριση, σε περίπτωση που λάβει χώρα πλήρης ικανοποίηση του ζημιωθέντος από έναν ή ορισμένους από τους περισσότερους συμμετόχους.

Άρθρο 3

Με το άρθρο 3 προστατεύεται σε κάθε περίπτωση το δικαίωμα του πολιτικώς ενάγοντος να συμμετάσχει στη δίκη και να επιδιώκει την ικανοποίηση των μη περιουσιακών αξιώσεών του.

Άρθρο 4

Με το άρθρο 4 προβλέπονται εξαιρέσεις από την εφαρμογή των άρθρων 1 και 2 του σχεδίου νόμου. Βασική επιλογή της ρύθμισης είναι να εξαιρέσει τα πολιτικά πρόσωπα, λόγω της ιδιαίτερης απαξίας των αδικημάτων του άρθρου 1 που τελούνται από αυτά.

Άρθρο 5

Στο άρθρο 5 καθορίζονται τα αρμόδια δικαστικά όργανα που επιλαμβάνονται των οριζομένων στα άρθρα 1 και 2 .

Άρθρο 6

Με την παράγραφο 1 του άρθρου 6 ρυθμίζεται η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου σε περίπτωση τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης να καθορίσει το ύψος της αξίωσης ή της ζημίας και να οριστικοποιήσει την απόδοση των χρημάτων στο Ελληνικό Δημόσιο ή στο δικαιούχο πρόσωπο ή φορέα του άρθρου 1, αν δε αυτά είναι περισσότερα να καθορίσει και το ακριβές ποσό για το κάθε ένα. Με την παράγραφο 2 θεσπίζεται, σε περίπτωση αμετάκλητης απαλλαγής ή αθώωσης, η έντοκη επιστροφή των χρηματικών ποσών στις περιπτώσεις που αυτά έχουν αποδοθεί στο Ελληνικό Δημόσιο ή τα νομικά πρόσωπα ή τους φορείς του άρθρου 1, , εκτός εάν υφίσταται ήδη αξίωση τους η οποία εδράζεται στην ίδια ή άλλη αιτία, η οποία μπορεί να συμψηφιστεί κατά τους όρους που περιγράφονται. Τέλος, ακόμη και στην περίπτωση της παύσης οριστικά της ποινικής δίωξης λόγω παραγραφής ή για οποιοδήποτε άλλο μη ουσιαστικό λόγο (πχ έλλειψη δικαιοδοσίας των ελληνικών δικαστηρίων κλπ) το ποινικό δικαστήριο αποφαινεται υποχρεωτικά σχετικά με την ύπαρξη αξίωσης των προσώπων της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και ανάλογα διατάσσει την απόδοση των σχετικών ποσών στους δικαιούχους.

Άρθρο 7

Το άρθρο 7 παρέχει εξουσιοδότηση στους Υπουργούς Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για ρύθμιση θεμάτων σχετικών με την παρακατάθεση.

Άρθρο 8

Η παράγραφος 1 του άρθρου 8 ρυθμίζει ζητήματα μεταβατικού χαρακτήρα, ορίζοντας ότι στις εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου,

δεσμεύσεις, κατασχέσεις, απαγορεύσεις κλπ διατάσσεται η παρακατάθεση των μετρητών ή του υπολοίπου λογαριασμών ή των μετρητών που περιέχονται σε θυρίδες, σε δεσμευμένο άτοκο λογαριασμό στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Για τις υποθέσεις, όμως, στις οποίες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου υφίσταται εισπρακτέα απαίτηση ή εκτελεστός τίτλος του Δημοσίου ή νομικού προσώπου ή φορέα της παραγράφου 1 του άρθρου 1, κατά τα αναφερόμενα στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου αυτού, διατάσσεται και η απόδοση σ' αυτούς των μετρητών ή του υπολοίπων λογαριασμών ή των μετρητών που περιέχονται σε θυρίδες. Σε περίπτωση κατά την οποία κατά την έναρξη ισχύος του νόμου υπάρχουν περισσότεροι δικαιούχοι (Δημόσιο, νπδδ, λοιποί φορείς) με δική του εισπρακτέα απαίτηση ή εκτελεστό τίτλο έκαστος, η απόδοση γίνεται κατά το λόγο της ζημίας ή της αξίωσης τους.

Η παράγραφος 2 του άρθρου 8 ρυθμίζει τα ζητήματα της ευνοϊκής ποινικής αντιμετώπισης του υπόπτου η κατηγορουμένου στις περιπτώσεις που κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου αυτός συναινεί στην απόδοση στο Δημόσιο ή τα νομικά πρόσωπα ή τους φορείς του άρθρου 1 χρημάτων τα οποία είτε δεν είναι δεσμευμένα ή κατασχεμένα κλπ είτε είναι μεν δεσμευμένα ή κατασχεμένα κλπ, χωρίς ωστόσο κατά το χρόνο της υποβολής της δήλωσης να υπάρχει ήδη εισπρακτέα απαίτηση ή εκτελεστός τίτλος (οπότε η απόδοση δεν είναι συνέπεια της συναίνεσης και δεν συντρέχει περίπτωση ευνοϊκής ποινικής μεταχείρισης), και ορίζεται ότι οι ρυθμίσεις των υποπεριπτώσεων ββ των περιπτώσεων α, β και γ της παραγράφου 3 του άρθρου 2 (ευνοϊκή ποινική μεταχείριση) εφαρμόζονται αναλογικά ακόμη και στις υποθέσεις α) στις οποίες έχει εκδοθεί καταδικαστική απόφαση σε πρώτο βαθμό, εφόσον λάβουν χώρα τα οριζόμενα στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 2 έως την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο ή β) έχει ξεκινήσει η διαδικασία, είτε στο πρωτοβάθμιο είτε στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο, εφόσον λάβουν χώρα τα οριζόμενα στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 2 εντός τριάντα ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

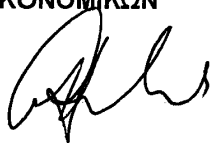
Άρθρο 9

Το άρθρο 9 αναφέρει τις καταργούμενες και τις διατηρούμενες σε ισχύ διατάξεις.

Αθήνα, 17.11.2014

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Χ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ